

Práce jako finanční riziko

analýza dopadů nastavení systému dávek, daní a exekucí na finanční
výhodnost práce

Lucie Trlifajová, Jindřich Fejfar

Michal Pícl

- Představení kalkulačky, metodologie zpracování analýzy
- Paradoxy systémů, jejich příčiny a dopady
- Reálná hodnota nezabavitelné částky
- Závěry a doporučení k diskuzi

Kalkulačka

Daně, dávky, exekuce

Vstupy

1. *Velikost domácnosti*: počet dospělých, věk, počet dětí
2. *Příjem ze zaměstnání*: HPP, DPP, DPČ + nárok na slevy/zvýhodnění
3. *Další příjmy*: důchody, podpora v nezaměstnanosti, nemocenská, rodičovská, alimony, jiné příjmy
4. *Exekuce*: počet, typ (přednostní/nepřednostní), počet vyživovaných osob
5. *Bydlení*: typ, náklady, velikost obce
(Další výdaje: cestovné, výživné)

Co umí počítat?

Čistý příjem – pro každého dospělého

- Čistý příjem ze zaměstnání před exekucí / po exekuci
- Výše exekuce ze všech příjmů

Nárok na nepojistné dávky

- Dávky státní sociální podpory: Přídavky na děti, Příspěvek na bydlení
- Dávky v hmotné nouzi: Příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení

Disponibilní příjem domácnosti

Co umí modelovat?

Změna disponibilního příjmu domácnosti při změně výše příjmu 1. dospělého na HPP / DPP / DPČ

KALKULAČKA DANĚ, DÁVKY, EXEKUCE

TESTOVACÍ
VERZE

VÝSTUPY KALKULAČKY

SOUVISEJÍCÍ STUDIE

WEB DOBRÁ PRÁCE

MAPA

Jak to funguje

Nastavení domácnosti

ČLENOVÉ DOMÁCNOSTI

PŘÍJMY

EXEKUCE

NÁKLADY

SPOČÍTAT ROZPOČET DOMÁCNOSTI

Jak se změní příjem domácnosti...

...POKUD JEDEN DOSPĚLÝ PRACUJE
NA PLNÝ ÚVAZEK (HPP)

...POKUD JEDEN DOSPĚLÝ PRACUJE
NA ZKRÁCENÝ ÚVAZEK (DPČ, HPP)

...POKUD JEDEN DOSPĚLÝ PRACUJE
NA ZKRÁCENÝ ÚVAZEK (DPP)

...POKUD SE MĚNÍ NÁJEM

1. DOSPĚLÝ

1. zaměstnavatel

Hrubý příjem na HPP Výjimka z minimálního základu ☐
Hrubý příjem na DPČ Platí zdravotní jinde ☐
Hrubý příjem na DPP Platí zdravotní jinde ☐

Přihlášení k dani u tohoto zaměstnavatele ☐

Počet dětí k daňovému bonusu

[Přidat dalšího zaměstnavatele](#)

2. zaměstnavatel

Hrubý příjem na HPP Výjimka z minimálního základu ☐
Hrubý příjem na DPČ Platí zdravotní jinde ☐
Hrubý příjem na DPP Platí zdravotní jinde ☐

Přihlášení k dani u tohoto zaměstnavatele ☐

Počet dětí k daňovému bonusu

[Přidat dalšího zaměstnavatele](#)

Jiné příjmy

Důchod
Rodičovský příspěvek
Podpora v nezaměstnanosti
Nemocenská
Ostatní

[Přidat dalšího dospělého](#)

HOTOVO

PŘEHLED

Složení domácnosti: dospělí: 4, děti: 2

Příjmy 1. dospělého: HPP: 20000, DPČ: 0, DPP: 0

Příjmy 2. dospělého: HPP: 0, DPČ: 0, DPP: 0

Příjmy 3. dospělého: HPP: 0, DPČ: 0, DPP: 0

Další příjmy: důchody: 0, rodičovská: 3800,
podpora v nezaměstnanosti: 0, nemocenská: 0,
ostatní: 0

Bydlení: nájem: 8000, poplatky: 2000, ubytovna: ne

Exekuce: první dospělý: ne, druhý dospělý: ne,
třetí dospělý: ne

VYSVĚTLIVKY

Hrubý příjem na HPP

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur
adipiscing elit, sed do eiusmod tempor
incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut
enim ad minim veniam, quis nostrud
exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea
commodo consequat. Duis aute irure dolor in
reprehenderit in voluptate velit esse cillum
dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint
occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa
qui officia deserunt mollit anim id est laborum.
Sed ut perspiciatis unde omnis iste natus error
sit voluptatem accusantium doloremque
laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa
quae ab illo inventore veritatis et quasi
architecto beatae vitae dicta sunt explicabo.
Nemo enim ipsam voluptatem quia voluptas sit
aspernatur aut odit aut fugit, sed quia
consequuntur magni dolores eos qui ratione
voluptatem sequi nesciunt. Neque porro
quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit
amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non
numquam eius modi tempora incidunt ut labore

Metodologie analýzy

- **Výběr modelových příkladů** - na základě systematického modelování příjmů - kombinace různých proměnných dle vytvořené typologie.
Zahrnuté proměnné: složení domácnosti, počet členů, věk dětí, příjmy dospělých členů, typ úvazků, exekuce u výdělečně činných členů, počty vyživovaných osob, typ bydlení (ubytovna/byt), velikost sídla.
- **Předpoklad života podle zákona** – žadatel žádá a získává všechny dávky v plné výši, všechny exekuce jsou uplatněny ze všech příjmů, aj.
Zjednodušení: přednostní exekuce, vzájemná vyživovací povinnost u všech členů, všichni jsou v bytě hlášeni, výše nájmu nepřesahuje normativy
- **Interpretace** – na základě proběhlých výzkumů (Trlifajová a kol 2014, Trlifajová a kol 2015, Trlifajová, Hurrle 2018) a aktuálně probíhajících výzkumů v projektu, konzultováno se sociálními pracovníky a experty

Paradoxy systému a jejich příčiny

I. Systém exekčních srážek ze mzdy - a insolvenčí

I. Konstrukce nezabavitelné částky a její zastropování

Náklady na živobytí

- Jednotlivec: Dvě třetiny životního minima jednotlivce (3410) + třetina nebo dvě třetiny této částky podle typu exekuce -> max. **3400 Kč (přednostní exekuce) / 4500 Kč (nepřednostní exekuce a insolvence)** na měsíc
- Na každou další vyživovanou osobu: čtvrtina ze dvou třetin životního minima, tedy necelých **600 Kč**. Nejde navýšit.

Náklady na bydlení

- Jednotlivec: Dvě třetiny normativních nákladů pro jedince v obci do 100 tisíc obyvatel + třetina nebo dvě třetiny této částky -> max. **6 500 Kč (přednostní exekuce a insolvence) / 8600 Kč (nepřednostní exekuce)** na měsíc
- Na každou další vyživovanou osobu: čtvrtina ze dvou třetin normativních nákladů pro jedince v obci do 100 tisíc obyvatel, tedy necelých **1000 Kč**. Nejde navýšit.

Srovnání výše nezabavitelné částky na živobytí a částek živobytí domácnosti

Částka živobytí (zákon 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi)									
Počet osob v domácnosti	1 osoba	dospělý + 1 dítě	dospělý + 2 děti	dospělý + 3 děti	2 dospělí	2 dospělí + 1 dítě	2 dospělí + 2 děti	2 dospělí + 3 děti	2 dospělí + 4 děti
částka živobytí	3410	5280	7420	9560	5970	8110	10250	12390	14530
Výše nezabavitelné částky - část na živobytí									
Počet osob s příjmem	1 příjem				2 příjmy				
Počet osob, vůči kterým má osoba v exekuci vyživovací povinnost	Jedinec	jedinec + 1	jedinec + 2	jedinec + 3	Vzájemná	vzájemná + 1	vzájemná + 2	vzájemná + 3	vzájemná + 4
Minimální částka	2273	2842	3410	3978	4547	5683	6820	7957	9093
Maximální částka - přednostní exekuce	3410	3978	4547	5115	6820	7957	9093	10230	11367
Maximální částka - nepřednostní exekuce	4547	5115	5683	6252	9093	10230	11367	12503	13640

Dítě je vždy počítáno ve věku 6-15 let

Předpoklad, že všechny členy domácnosti je možné započítat jako další vyživované osoby

Srovnání normativních nákladů na bydlení a částky na bydlení, která zůstává domácnosti v exekuci

Normativní náklady na bydlení								
Počet osob v domácnosti	1 osoba	2 osoby	3 osoby	4 osoby		2 osoby	3 osoby	4 osoby
Obec do 100 tisíc	5928	8530	11642	14639		8530	11642	14639
Obec více než 100 tisíc	6227	8938	12176	15282		8938	12176	15282
Praha	7870	11186	15116	18827		11186	15116	18827
Výše nezabavitelné částky - část na bydlení								
Počet osob s příjmem	1 příjem					2 příjmy (2 osoby v exekuci)		
Počet osob, vůči kterým má osoba v exekuci vyživovací povinnost	jedinec	jedinec + 1	jedinec + 2	jedinec + 3		vzájemná	vzájemná + 1	vzájemná + 2
Minimální částka	3952	4940	5928	6916		9880	11856	13832
Maximální částka - přednostní exekuce	5928	6916	7904	8892		13832	15808	17784
Maximální částka - nepřednostní exekuce	7904	8892	9880	10868		17784	19760	21736

GO ▼

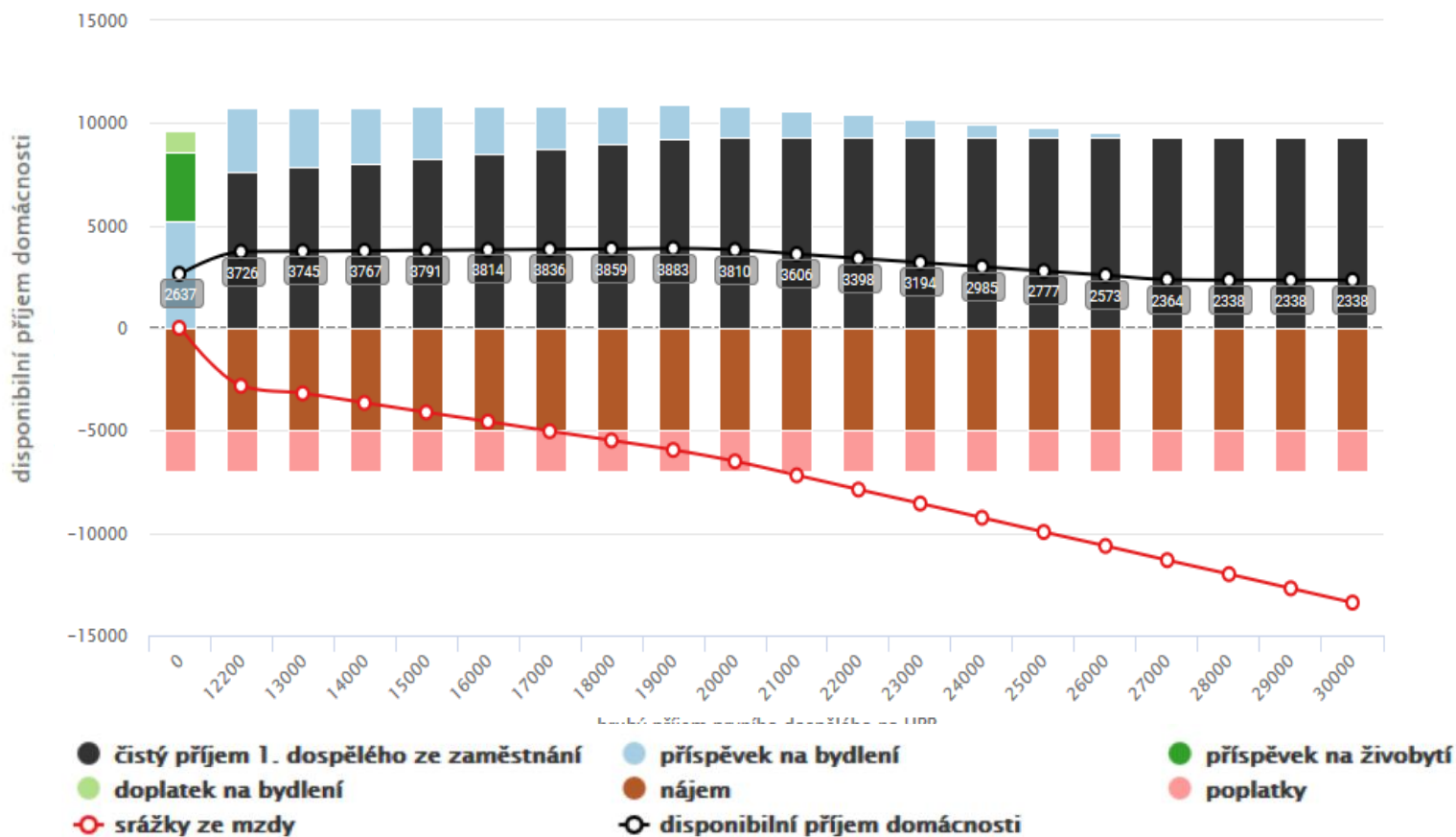
	částka je nižší než normativy pro obec do 100 tisíc
	částka je nižší než normativy pro obec nad 100 tisíc
	částka je nižší než normativy pro Prahu

Předpoklad, že všechny členy domácnosti je možné započítat jako další vyživované osoby

Příklad – dopad nízké nezabavitelné částky

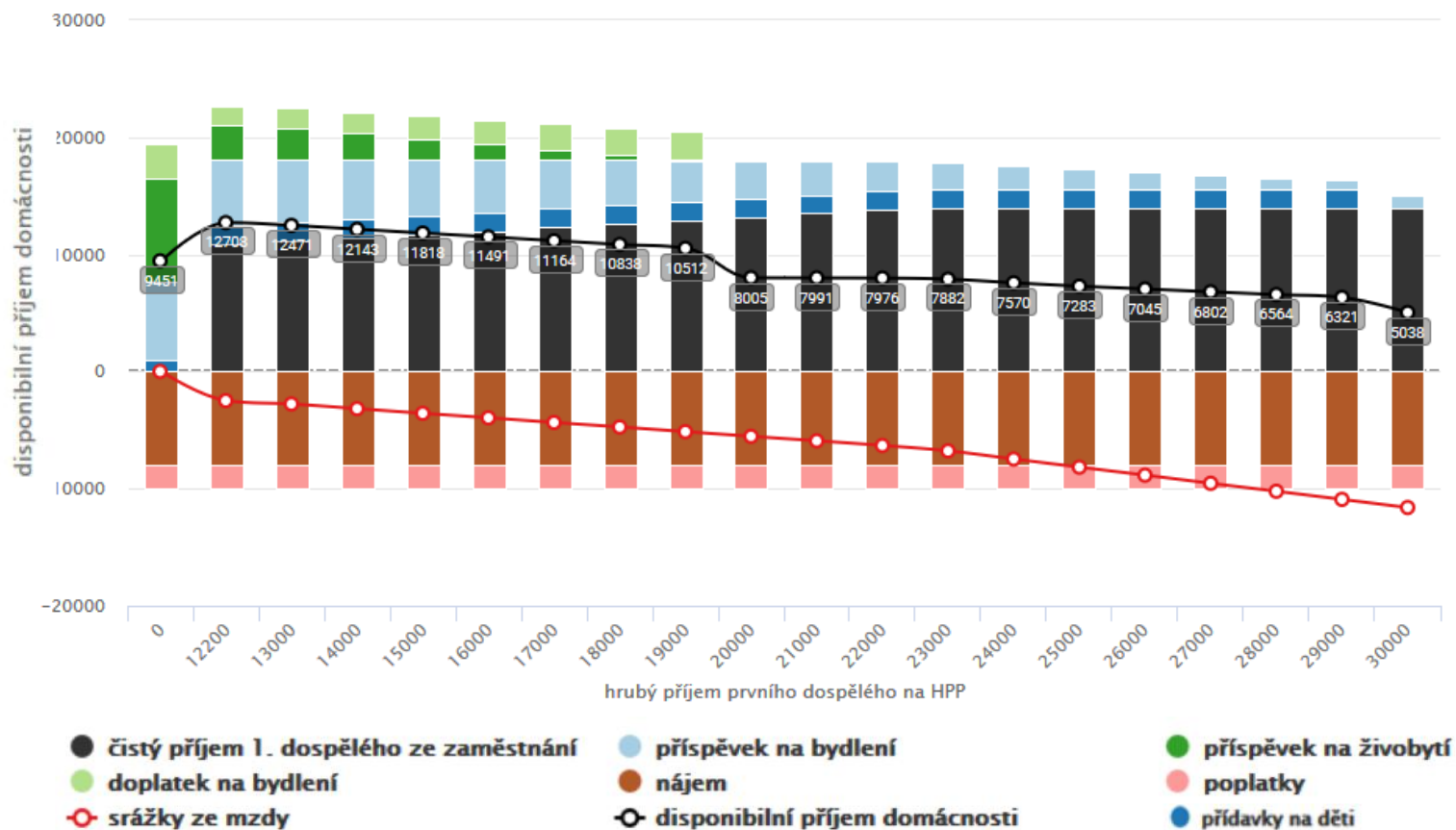
Jednočlenná domácnost, obec nad 100 tis., náklady na bydlení 7 tisíc, **byt**, práce na HPP, exekuce přednostní

Příklad – dopad nízké nezabavitelné částky

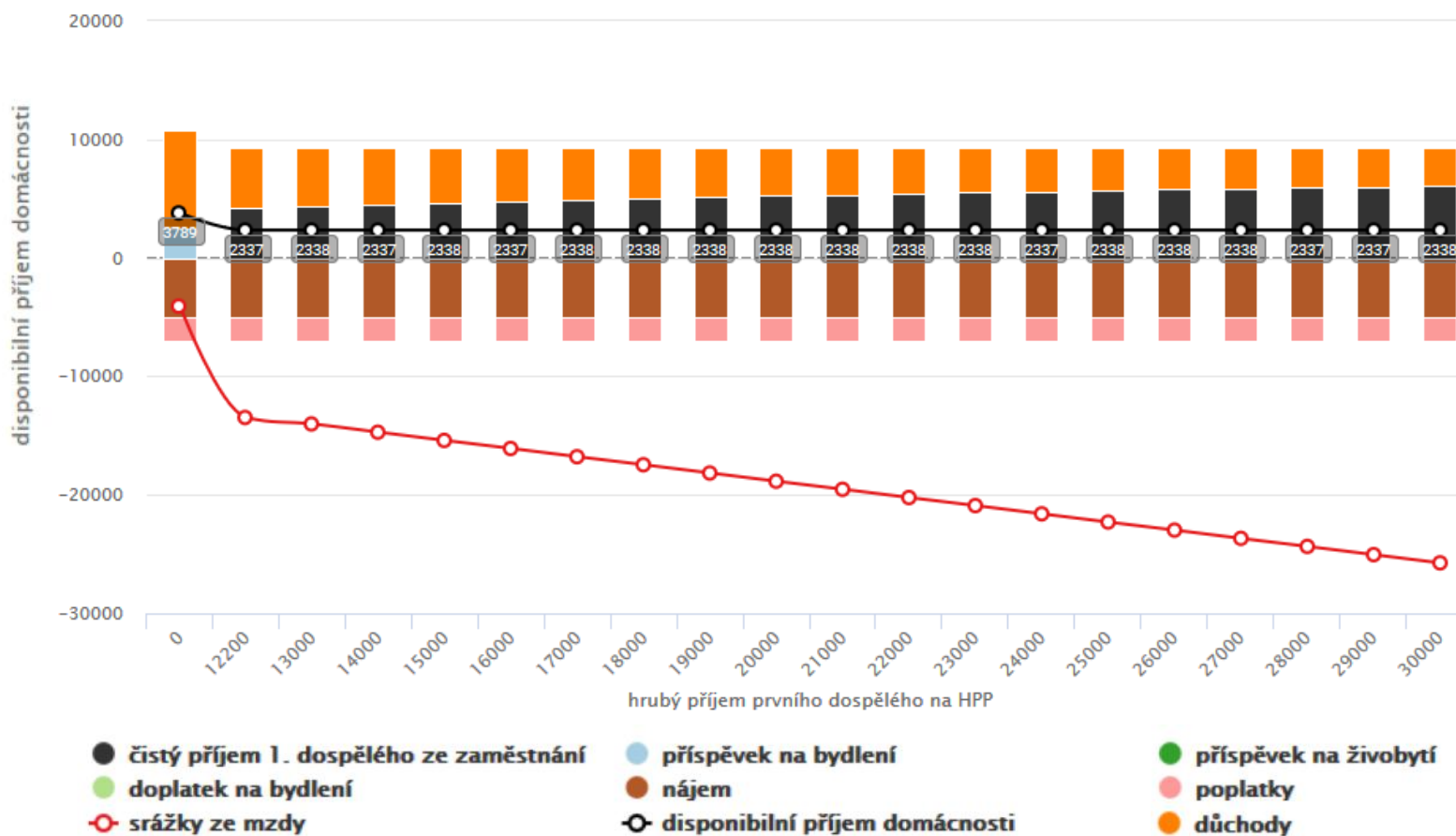
Domácnost 2 dospělí + 2 děti do 6 let, obec 50 - 100 tis., náklady na bydlení 10 tisíc, práce na **HPP**

Příklad – dopad nízké nezabavitelné částky

Jednočlená domácnost **důchodce**, obec nad 100 tis., náklady na bydlení 7 tisíc, byt, práce na HPP, exekuce přednostní

Dopady – vytlačení do poloformální ekonomiky

- Pokud domácnost pracuje za nízkou mzdou, má stále nárok na sociální dávky -> na podobné hladině příjmu, jako kdyby měla pouze dávky
- S rostoucím příjmem práce podstatně méně výhodná, a pro některé domácnosti zcela neudržitelná
 - Ztráta nároku na sociální dávky, aniž by ji rostl příjem ze zaměstnání
 - Jednorázové navýšení příjmu jako hrozba destabilizace
 - Nemožnost si přivydělat
- Silněji dopadá na domácnosti s jedním příjmem, a zejména s jedním příjmem na více osob (samoživitelé / samoživitelky) vzhledem k nízkým částkám na další vyživované osoby
- Nezohlednění prostorově rozrůzněných nákladů na bydlení -> práce je méně výhodnou pro osoby ve větších obcích

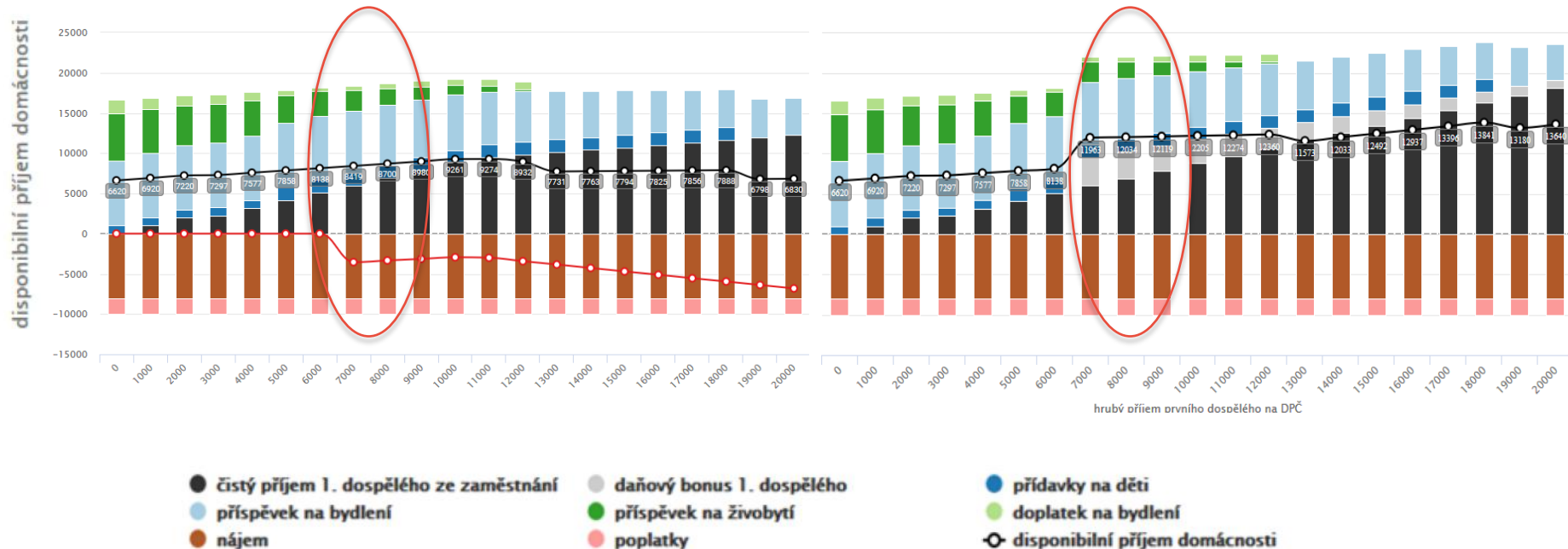
II. Exekuce na daňový bonus

- Zatímco dávky na děti (a stejně tak alimenty) nelze exektovat pokud dítě není v exekuci, u daňového bonusu toto neplatí
- Exekucí *příkázáním jiné peněžité pohledávky*
 - pohledávky jsou postihovány v plné výši.
 - i v případě, že příjem domácnosti je nižší než nezabavitelná částka

Příklad – dopad exekuce daňového bonusu

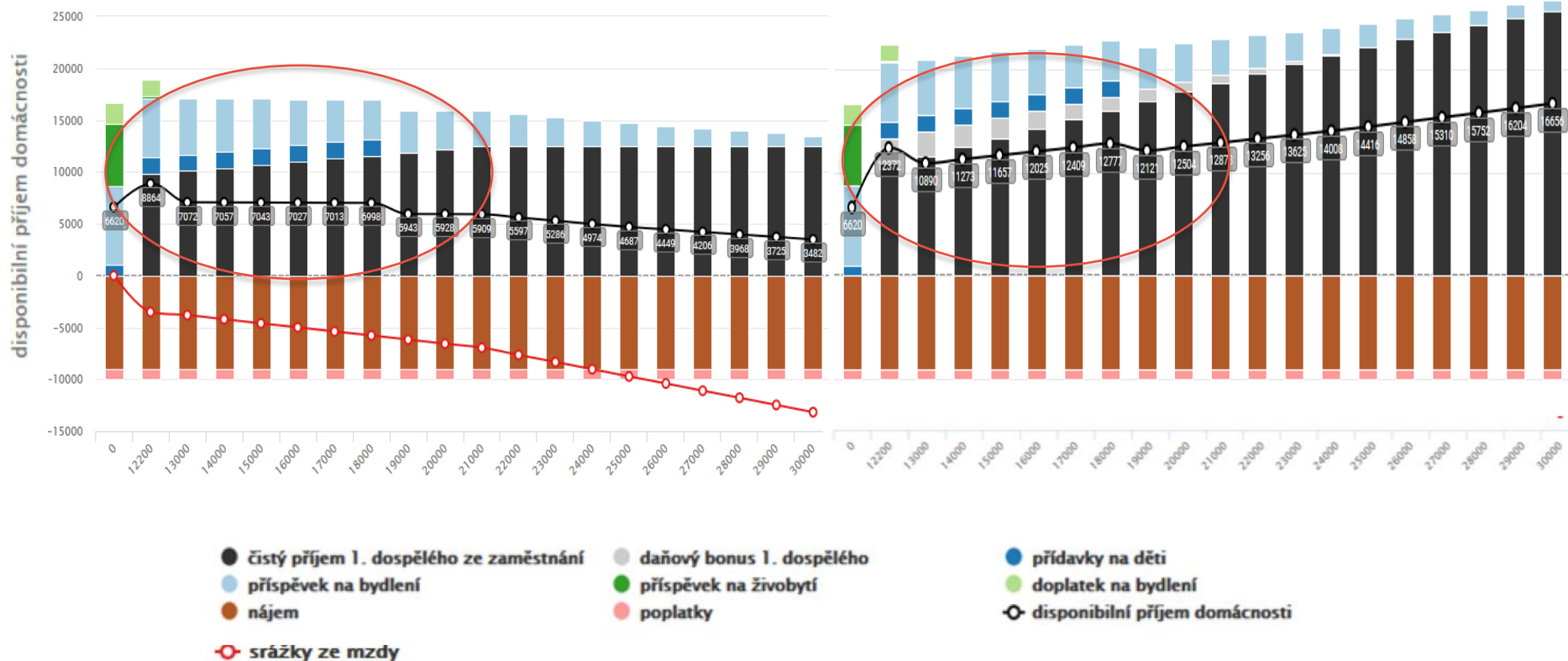
Samoživitel/ka s dvěma dětmi, stáří do 6 let, Praha, náklady na bydlení 10 tisíc, byt s trvalým pobytem, práce na DPČ

Příklad – dopad exekuce daňového bonusu

Samoživitel/ka s dvěma dětmi, stáří do 6 let, Praha, náklady na bydlení 10 tisíc, byt s trvalým pobytem, práce na HPP

Dopady – absurdita exekuce daňového bonusu

- Daňové zvýhodnění respektive finanční podpora, která je určena na podporu dětí jde přímo na splácení dluhů rodičů
- Exekuce daňového bonusu snižuje finanční výhodnost nástupu do zaměstnání pro osoby, které jsou příjemci sociálních dávek.

II. Nastavení systému dávek

III. Absence podpory bydlení pro pracující nízkopříjmové domácnosti, které nemají trvalý pobyt v místě bydliště

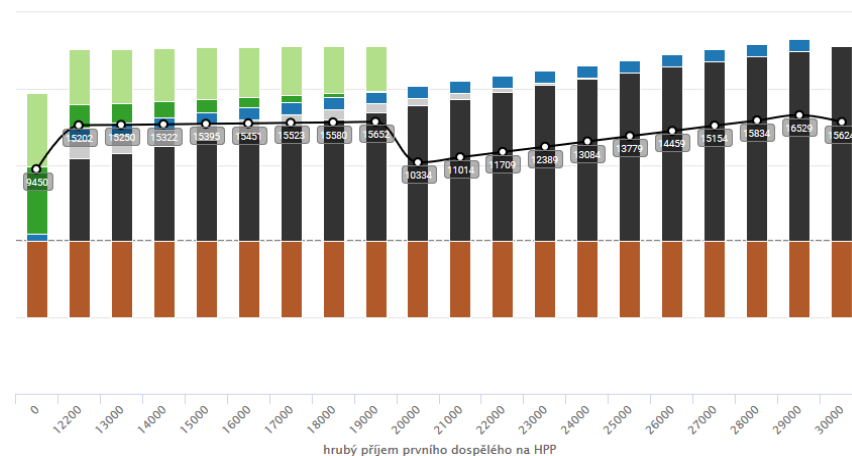
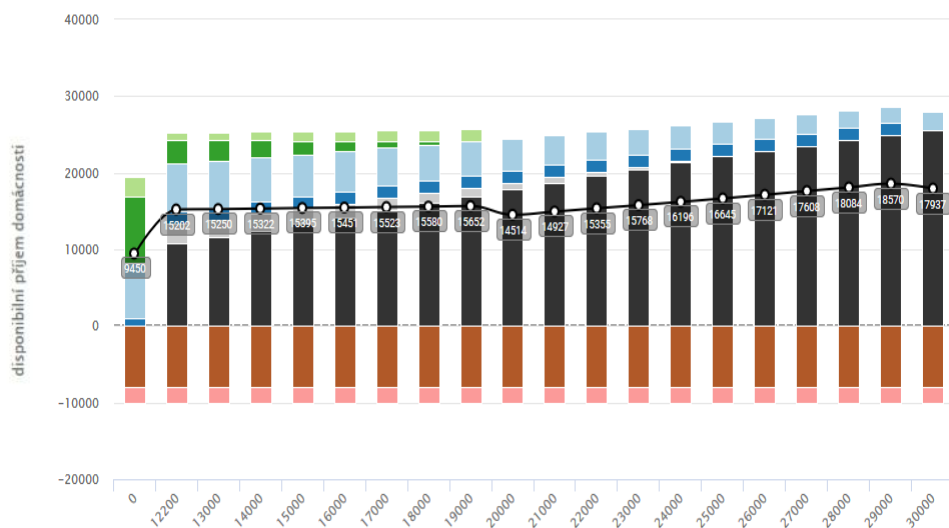
Osoby na ubytovně, v podnájemním bydlení nebo v prostorách, které nejsou pro trvalé bydlení kolaudované byt' k němu reálně slouží -> bez nároku na *Příspěvek na bydlení*

- Pokud je domácnost v HN, náklady na bydlení jsou hrazeny prostřednictvím *Doplatku na bydlení*
- S vystoupením z hmotné nouze domácnost ztrácí nárok na jakoukoliv podporu pro pokrytí nákladů s bydlením - byt' by svými příjmy kritéria pro přiznání Příspěvku na bydlení splňovala

Příklad – Absence nároku na podporu v bydlení

Domácnost 2 dospělí + 2 děti do 6 let, obec 50 - 100 tis., náklady na bydlení 10 tisíc, práce na **HPP**

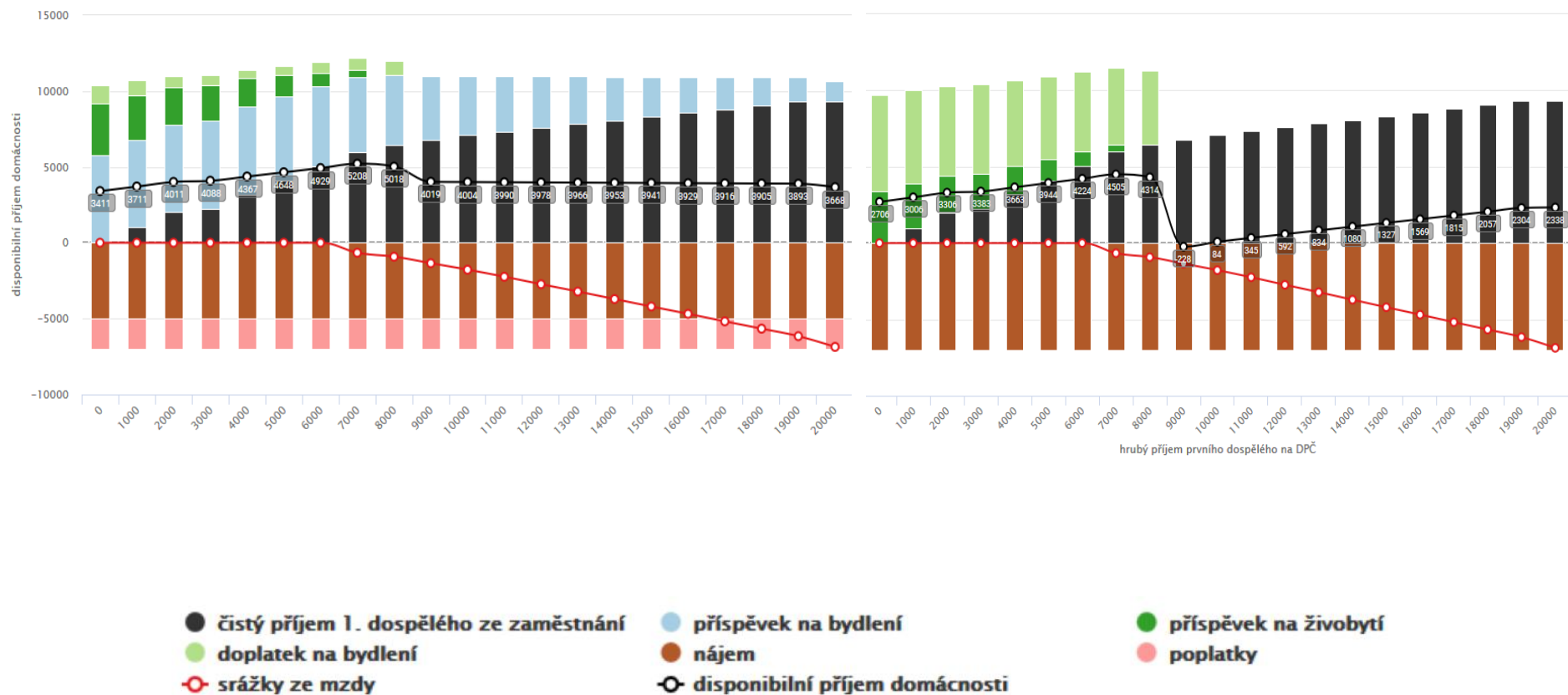

- čistý příjem 1. dospělého ze zaměstnání
- daňový bonus 1. dospělého
- příspěvek na bydlení
- příspěvek na živobytí
- nájem
- poplatky
- přídavky na děti
- doplatek na bydlení
- disponibilní příjem domácnosti

Příklad – Absence nároku na podporu v bydlení

Domácnost 1 dospělí, Praha, náklady na bydlení 7 tisíc, práce na **HPP**. Srovnání byt/ubytovna.

Dopady – vytlačování osob na ubytovnách mimo formální trh

- Domácnosti na ubytovně, a podobných typech bydlení, mohou mít s přijetím zaměstnání / anebo s navýšením příjmu (a s ním spojeným vystoupením z hmotné nouze) problém pokrýt náklady
- Jednorázovém snížení příjmu, při zvýšení příjmu domácností nad hranici nároku v hmotné nouzi, což může mít silně destabilizující efekt
- Negativní efekt navýšení příjmu na disponibilní příjem domácnosti je znásoben, pokud je domácnost v exekuci

IV. Podpora pro nízkopříjmových pracujících domácnosti

- Zejména početnější domácnosti často dosahují na dávky v hmotné nouzi i po nástupu do zaměstnání, protože jejich příjem zůstává i s prací pod hranicí životního minima

-> dávky v HN jako podpora nízkopříjmových domácností

x

-> dávky v HN jako záchranná síť pro osoby pod hranicí životního minima

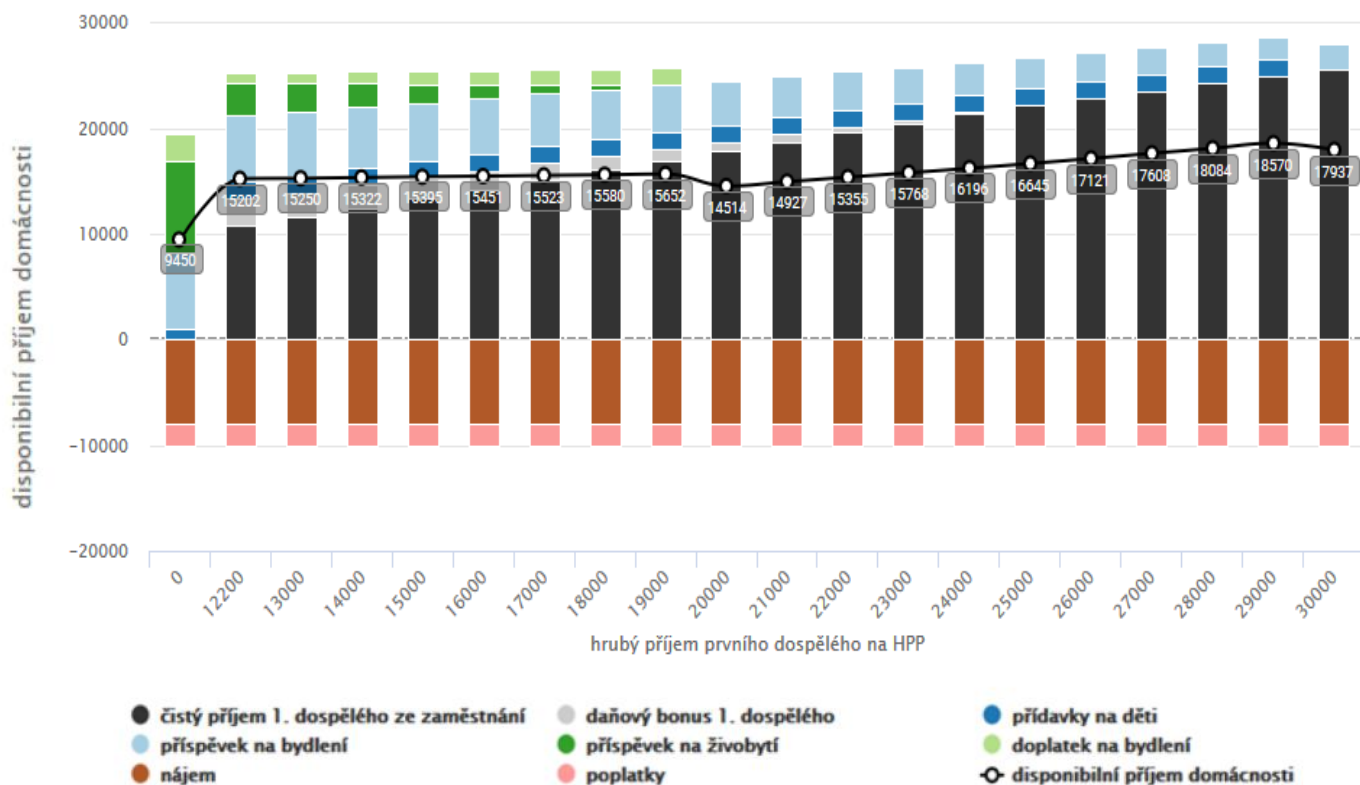
motivující (...) k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpokladu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá” (MPSV 2018).

Na to zda se domácnost kvalifikuje jako příjemce dávek v HN jsou vázány i další formy podpory pro nízkopříjmové domácnosti - pomoc s jednorázovými výdaji (MOP), lékařské poplatky nebo zlevněné obědy pro děti

Příklad – setrvávání v hmotné nouzi

Domácnost 2 dospělí + 2 děti do 6 let, obec 50 - 100 tis., náklady na bydlení 10 tisíc, práce na **HPP**

„Já když tam vejdu, připadám si úplně jako spodina, že je člověk méněcenej, když třeba dělám, že se pořád musím prosit státu“

Dopady – pocit, že stát nepodporuje ty, kteří „se snaží“ a „pracují“

- Část domácností, která je zaměstnaná a má nízký příjem/nárok na dávky, a je v hmotné nouzi o tyto dávky nežádá
 - Neznalost / nepřesné informace
 - Náročnost procesu / stigmatizace
 - Vylučují kritéria (nutnost využít majetek, úspory, aj.)
- Pocit nespravedlnosti systému
 - kteří z HN vystoupí, ale pohybují se jen lehce nad příjmem, který měli když na dávky dosahovali
 - nebo ty, kteří o dávky nežádají, ale jejich příjem je podobný příjmu osob v HN (eventuálně může být i nižší)

III. Vzájemná nekompatibilita systémů

V. Odlišné definice společně posuzované jednotky

Dávky v hmotné nouzi (HN) - domácnost, skutečné společné soužití

Dávky státní sociální podpory (SSP) – domácnost, příspěvek na bydlení podmíněno trvalým pobytem.

Daňové slevy/zvýhodnění - vyživované osoby

Exekuce - vyživované osoby, ovšem odlišně definované

Srovnání definice společně posuzované jednotky v různých systémech daní/dávek exekucí ve vztahu k možnému složení domácnosti

	Posuzovaná jednotka	Dospělí žijící ve společné domácnosti			Děti žijící ve společné domácnosti (včetně studujících do 26 let)			
		Maželka/ Manželka	Partner/ Partnerka	Další osoby (dospělé dítě, rodiče)	Vlastní/osv ojené	Vnuk/vnučk a	Dítě manžela/ma nželky	Dítě partnera / partnerky
Dávky pomoci v hmotné nouzi	Podle skutečného soužití osob	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Dávky státní sociální podpory	Osoby, které mají v bytě hlášený trvalý	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt	Ano, pokud mají trvalý pobyt
Zdanění mzdy ²²	Jednotlivec + další vyživované osoby	Ano (roční sleva)	Ne	Ne	Ano	Ano ²⁴	Ano	Ne
Exekuční srážky ²⁵	Jednotlivec + další vyživované osoby	Ano	Ne ²²	Ne	Ano ²⁷	Ne	Ne	Ne

Dopady – povinnost sdílet příjem bez jeho bez ochrany

- U příjemců nepojistných dávek se očekává, že využijí svůj příjem ve prospěch domácnosti x v částce, která jedinci zůstane, není tato povinnost zohledněna
- Systémy exekucí (a částečně zdanění mezd) neodráží narůst podílu mezigeneračních, nesezdaných a dalších forem rodin -> rozdíl mezi reálnými rodinnými konstelacemi a uznatelnými vyživovanými osobami

V roce 2015 se rozvádělo přes 46% manželství, z toho v 57% šlo o manželství s nezletilými dětmi.

Roste také podíl nesezdaných soužití, podle SLDB 2011 představovali 8% všech domácností s dětmi (a 11% všech domácností s dětmi s oběma rodiči)

Nesezdaná soužití představují trvalejší formu soužití u domácností s nižším vzděláním

(Zpráva o rodině 2017)

Reálná hodnota nezabavitelné částky

Michal Pícl

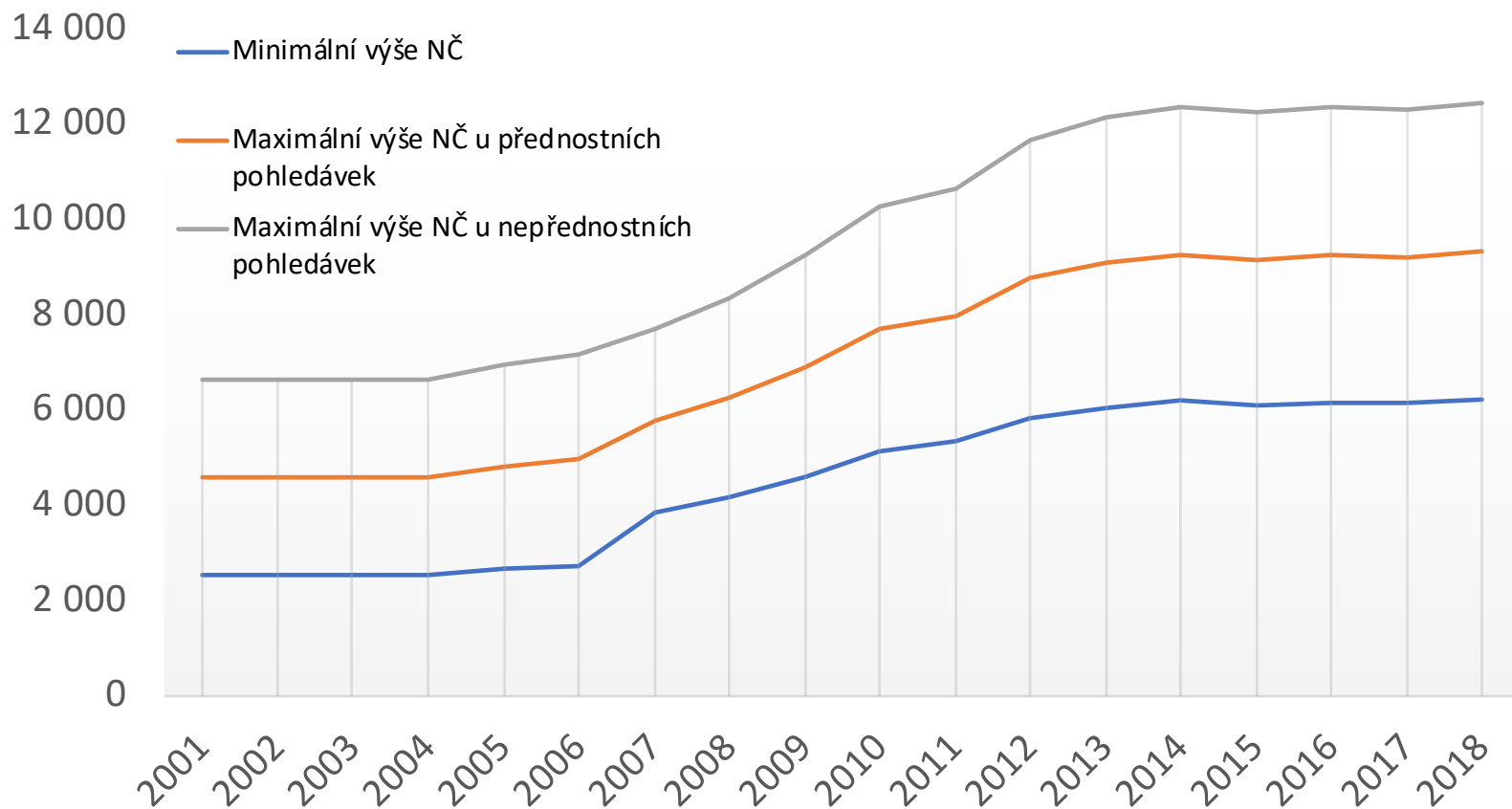
Masarykova demokratická akademie

Je chudoba v Česku problém?

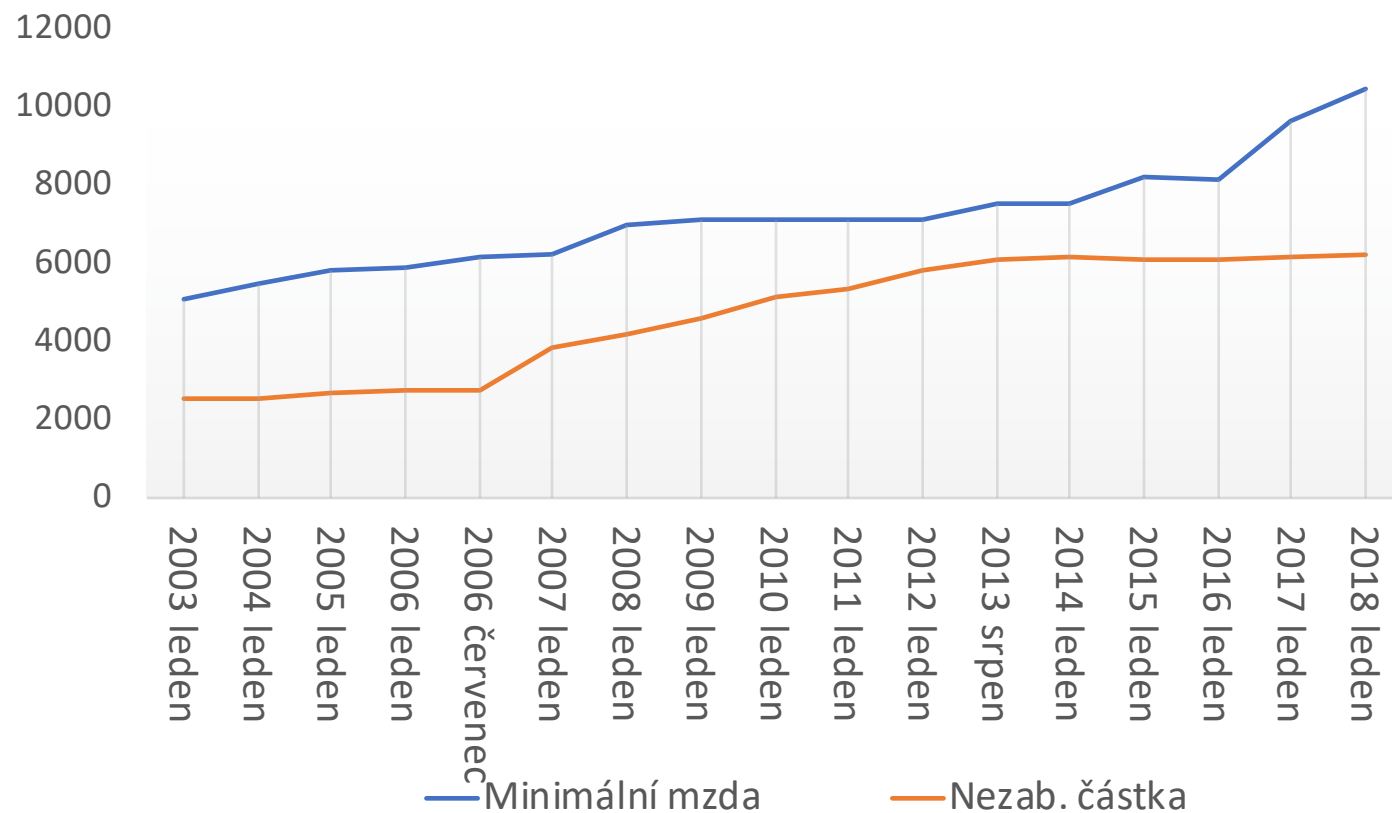
- České domácnosti bohatnou: průměrné čisté bohatství (2016) = 12.360 eur (330.000 Kč), (2017) = 15.290 eur (390.000 Kč)
- Pod hranicí chudoby (příjem pod 11.194 Kč) žije 9,1 % obyvatel
- V mezinárodním srovnání patříme mezi země, kde je chudých nejméně
- Statistiky neobsahují exekuce
Před 20 lety dlužil každý Čech průměrně 10.000 Kč
Dnes je to již 135.000 Kč

Vývoj částek NM v letech 2001–2018 (v Kč)

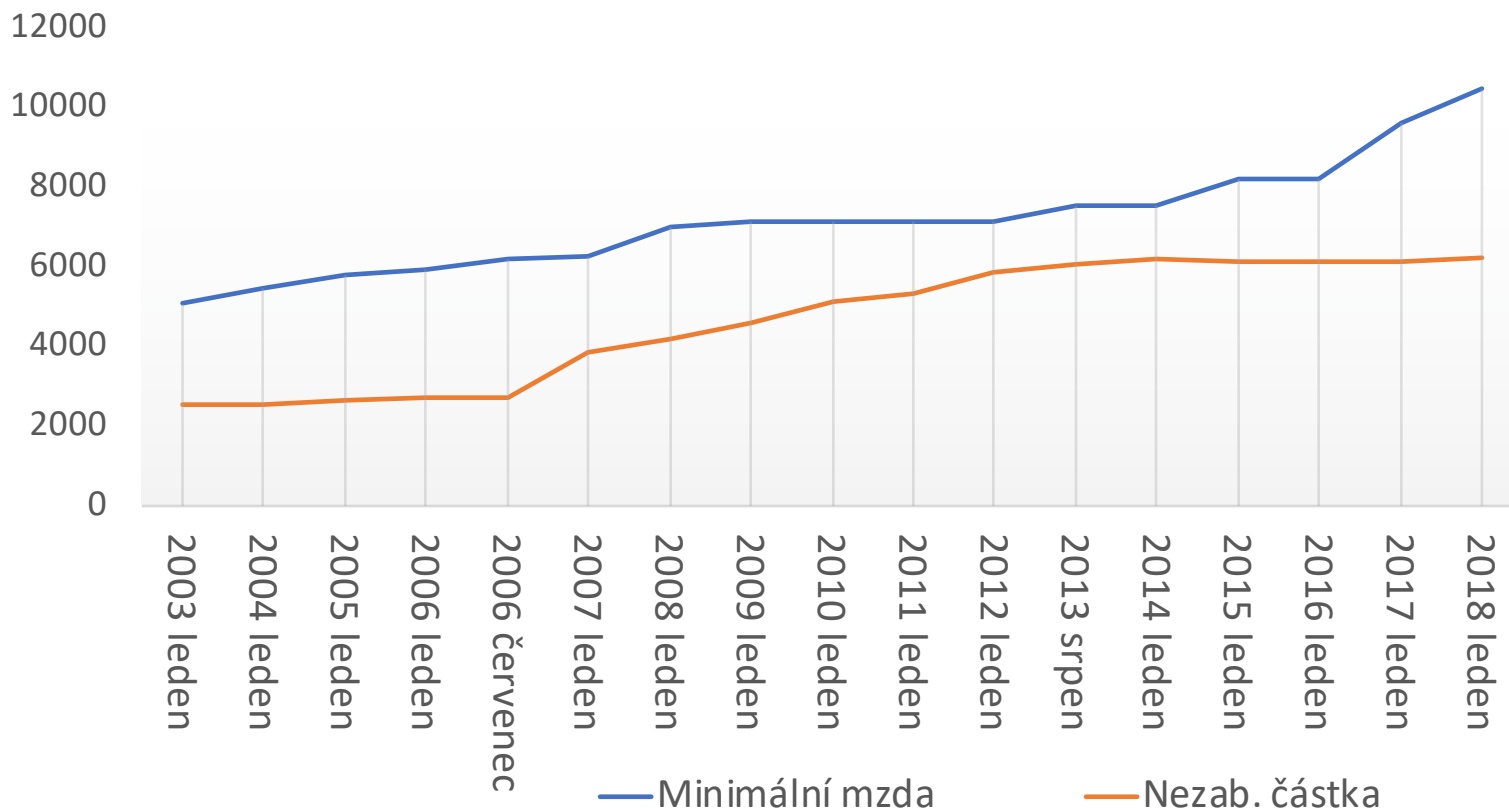
Zdroj: Radek Hábl

Vývoj minimální mzdy (ČM) a NČ na živobytí

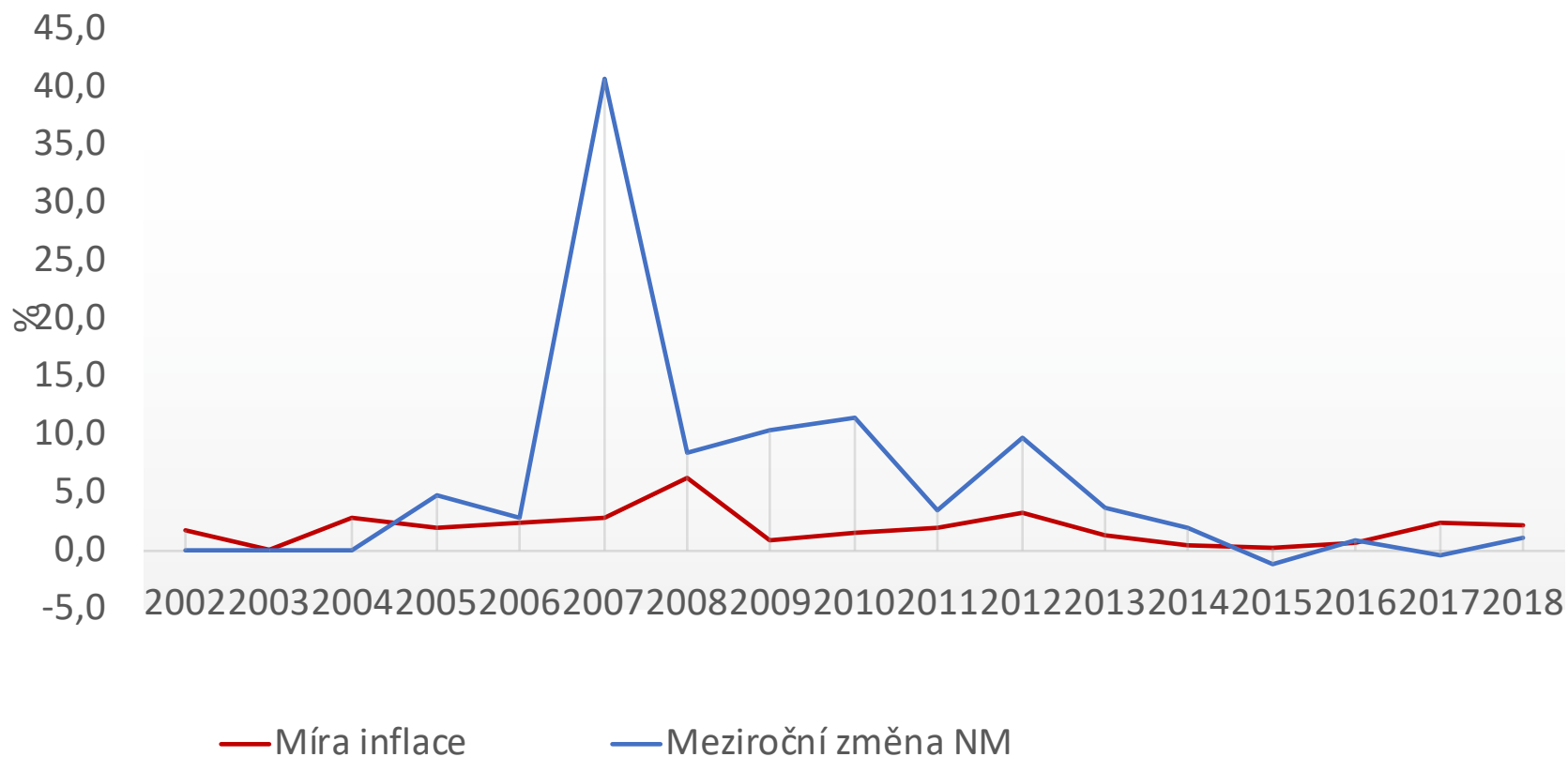
Zdroj: Hábl, MPSV. Vlastní zpracování

Vývoj minimální mzdy (ČM) a NČ na živobytí

Zdroj: Radek Hábl, MPSV. Vlastní zpracování

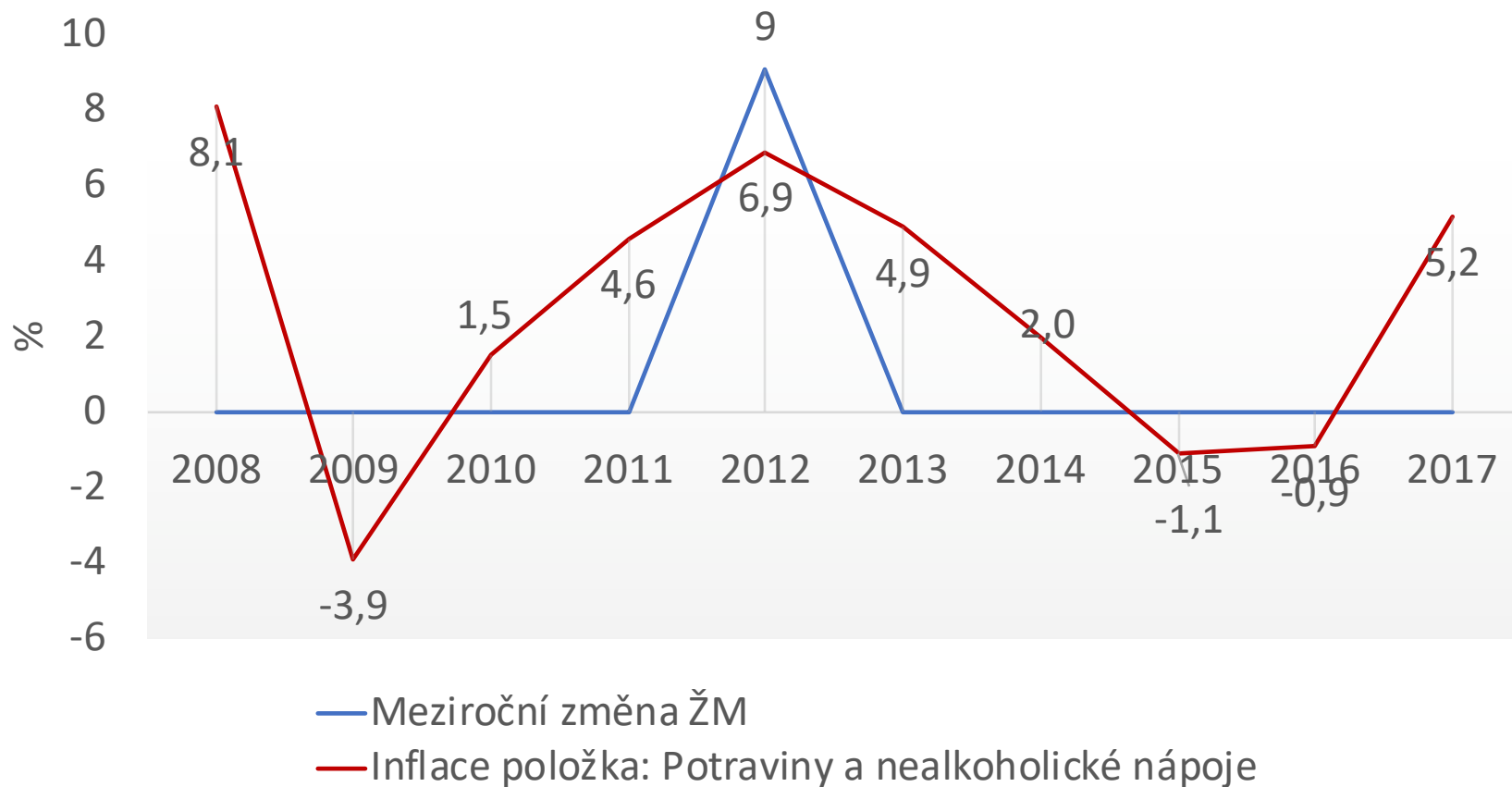
Vývoj míry inflace a změny částky nezabavitelného minima v %

Inflace 2018 = 09/2018

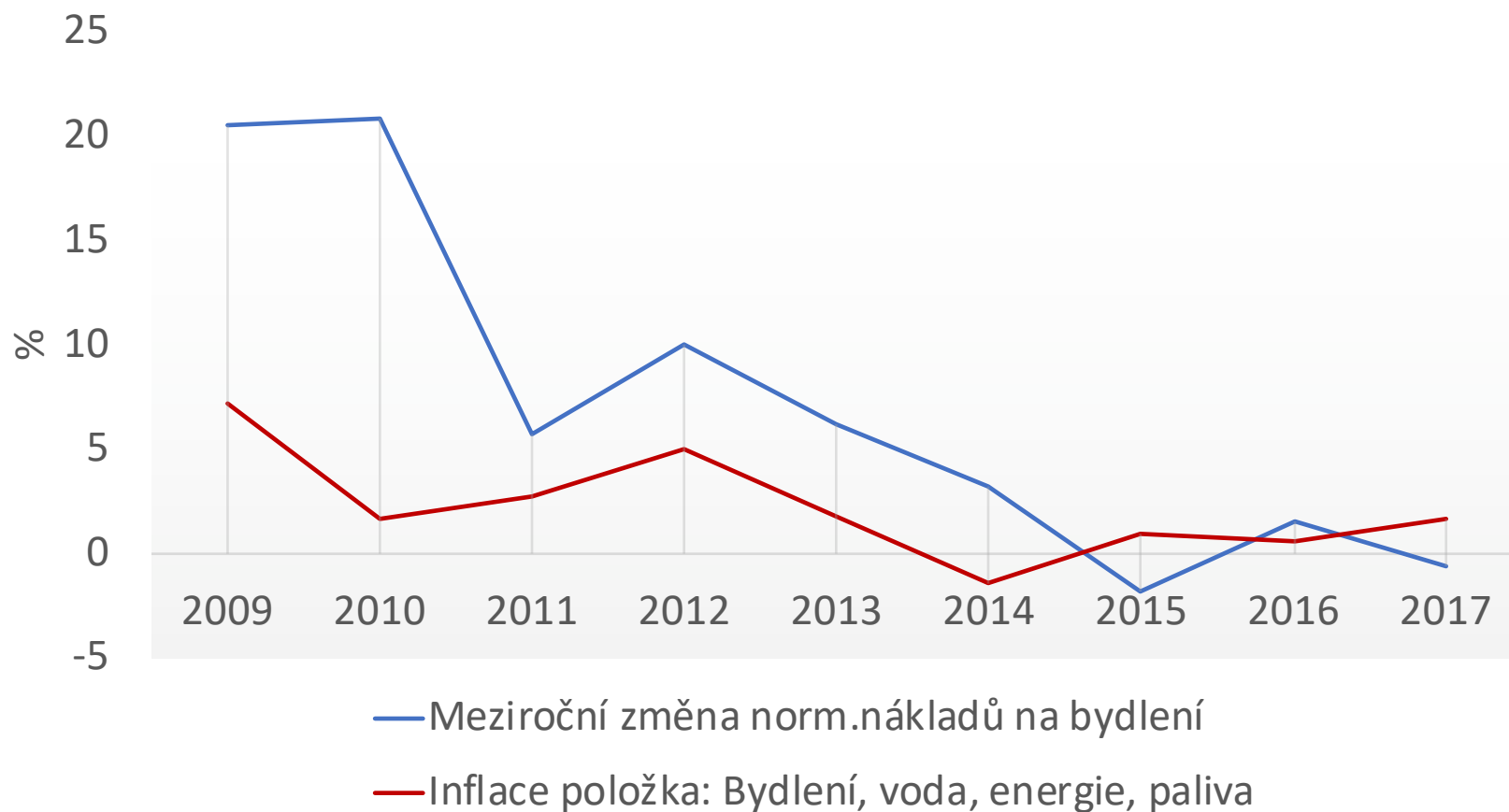
Zdroj: Radek Hábl, ČSÚ. Vlastní zpracování

Vývoj míry inflace u potravin a změny částky životního minima v %

Zdroj: MPSV, ČSÚ. Vlastní zpracování

Vývoj míry inflace u nákladů na bydlení a změny částky normativních nákladů na bydlení v %

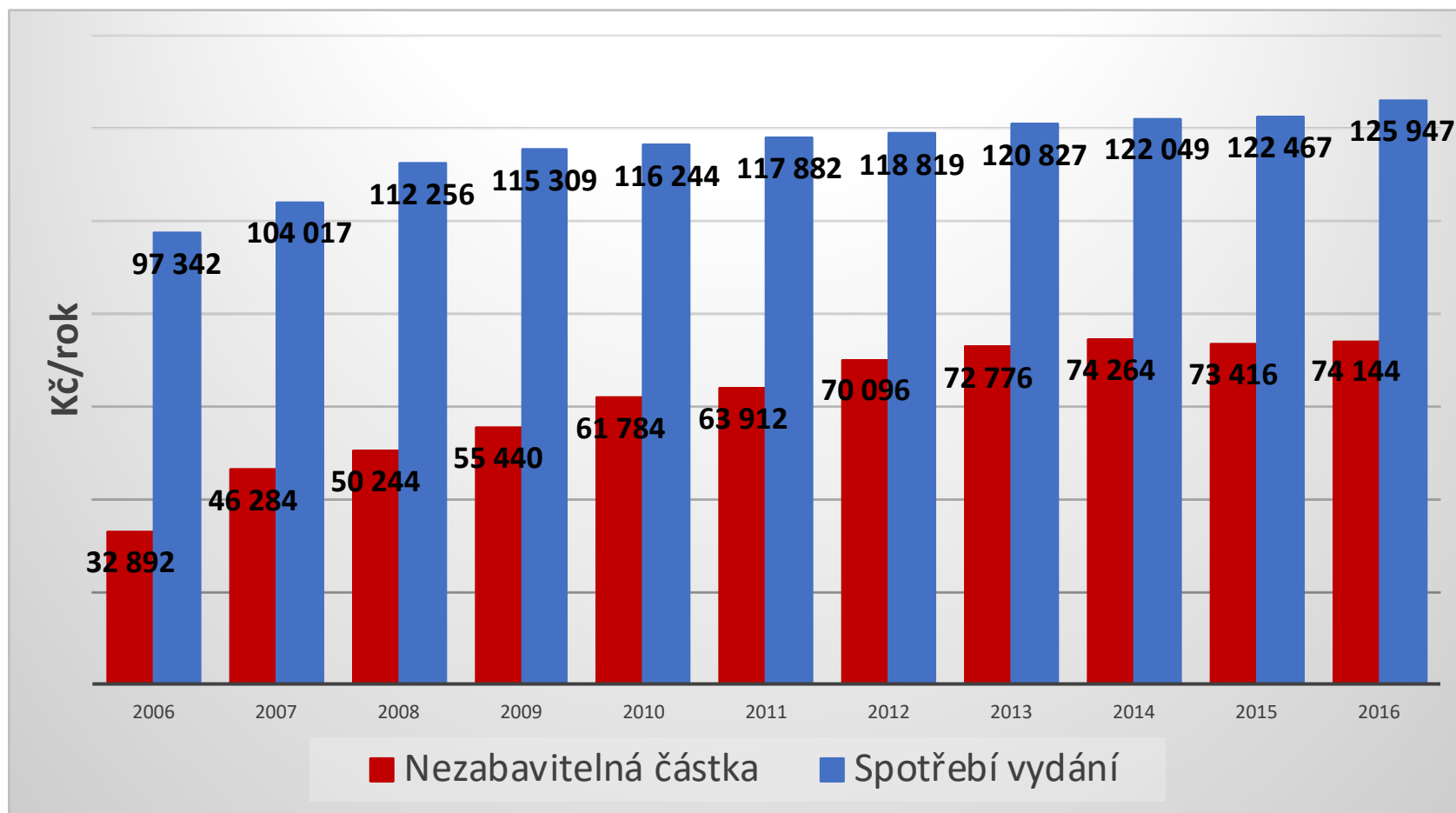
Zdroj: MPSV, ČSÚ. Vlastní zpracování

Růst průměrného měsíčního nájemného v krajských městech na konci roku 2017

MĚSTO		
	MEZIROČNÍ ZMĚNA 2016-2017	ZMĚNA PROTI ROKU 2010
PRAHA	11,80 %	51,40 %
BRNO	18,00 %	23,40 %
OLOMOUC	9,10 %	24,00 %
PLZEŇ	12,60 %	24,50 %
ZLÍN	9,60 %	34,00 %
HRADEC KRÁLOVÉ	27,90 %	4,60 %
JIHLAVA	26,80 %	36,40 %
PARDUBICE	12,00 %	10,70 %
ČESKÉ BUDĚJOVICE	18,00 %	20,70 %
OSTRAVA	4,10 %	6,80 %
LIBEREC	15,10 %	22,30 %
KARLOVY VARY	0,60 %	6,20 %
ÚSTÍ NAD LABEM	13,40 %	8,10 %
CELÁ ČR	13,80 %	21,00 %
ČÁSTKA NORMATIVNÍCH NÁKLADŮ NA BYDLENÍ PRO VÝPOČET NEZAB. ČÁSTKY	-0,61 %	26,65 %

Zdroj: Deloitte, MPSV. Vlastní zpracování

Vývoj spotřebního vydání domácností vs. nezabavitelné minimum na osobu v Kč/rok

Zdroj: MPSV, ČSÚ. Vlastní zpracování

Ceny bydlení v roce 2017 vs. normativ na bydlení pro výpočet NČ v roce 2017

MĚSTO	NÁJEMNÉ				Normativ na bydlení pro výpočet NČ
	CENA Kč/ m ²	52,6 m ²	37,9 m ²	23 m ²	
PRAHA	339	17 831	12 848	7 797	5 822
BRNO	234	12 308	8 869	5 382	5 822
OLOMOUC	231	12 151	8 755	5 313	5 822
PLZEŇ	198	10 415	7 504	4 554	5 822
ZLÍN	198	10 415	7 504	4 554	5 822
HRADEC KRÁLOVÉ	191	10 047	7 239	4 393	5 822
JIHLAVA	189	9 941	7 163	4 347	5 822
PARDUBICE	176	9 258	6 670	4 048	5 822
ČESKÉ BUDĚJOVICE	174	9 152	6 595	4 002	5 822
OSTRAVA	165	8 679	6 254	3 795	5 822
LIBEREC	163	8 574	6 178	3 749	5 822
KARLOVY VARY	157	8 258	5 950	3 611	5 822
ÚSTÍ NAD LABEM	148	7 785	5 609	3 404	5 822
CELÁ ČR	197	10 362	7 466	4 531	5 822

Zdroj: Deloitte, MMR, MPSV. Vlastní zpracování

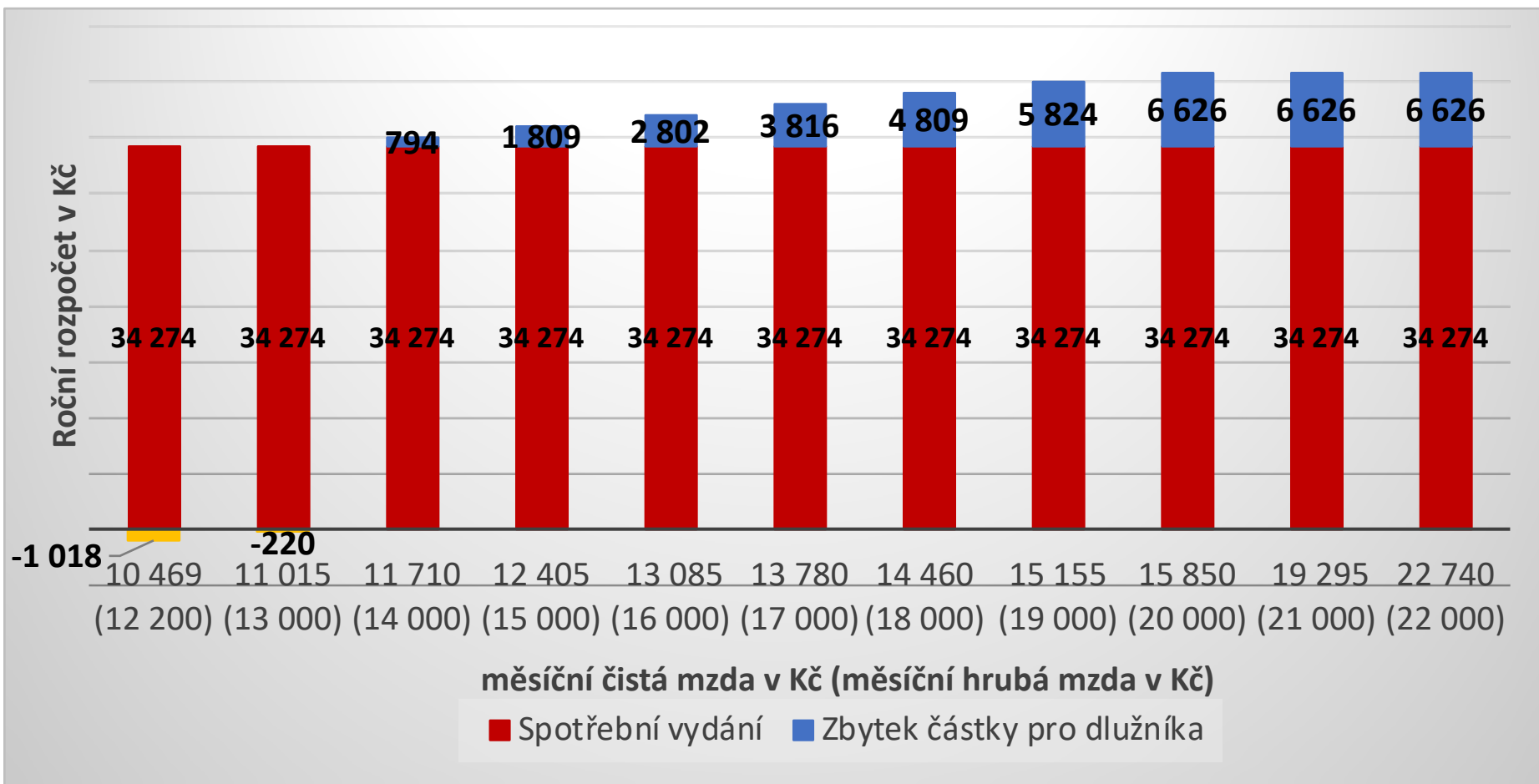
Modelový příklad

Částka určena na živobytí dlužníka zdaleka nepokryje průměrnou roční spotřebu domácnosti -> [simulace možnosti pokrytí minimalizovaných nákladů](#)

- Základní potraviny (01.1.1 Pekárenské výrobky, obiloviny; 01.1.2 Maso; 01.1.4 Mléko, sýry vejce; 01.1.5 Oleje a tuky);
- Obuv (03.2 Obuv vč. oprav a půjčování);
- Oděvy (03.1 Odívání)
- Dopravní služby, jež v našem případě reprezentují přepravu za prací (07.3 Dopravní služby–kolejová a silniční osobní doprava).

Zdroj: ČSÚ, Statistiky rodinných účtů

Roční rozpočet dlužníka (samostatná osoba bez vyživovací povinnosti) na úhradu nákladů na živobytí

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Roční rozpočet dlužníka (samostatná osoba bez vyživovací povinnosti) na úhradu nákladů na bydlení (bez služeb)

Hrubá měsíční mzda	12200	13000	14000	15000	16000	17000	18000	19000	20000	21000	22000
Čistá měsíční mzda	10 469	11 015	11 710	12 405	13 085	13 780	14 460	15 155	15 850	19 295	22 740
Částka stanovená na bydlení	57 857	59 244	61 009	62 774	64 502	66 267	67 994	69 759	71 156	71 156	71 156
Praha	-64 183	-62 796	-61 031	-59 266	-57 538	-55 773	-54 046	-52 281	-50 884	-50 884	-50 884
Brno	-26 383	-24 996	-23 231	-21 466	-19 738	-17 973	-16 246	-14 481	-13 084	-13 084	-13 084
Olomouc	-25 303	-23 916	-22 151	-20 386	-18 658	-16 893	-15 166	-13 401	-12 004	-12 004	-12 004
Plzeň	-13 423	-12 036	-10 271	-8 506	-6 778	-5 013	-3 286	-1 521	-124	-124	-124
Zlín	-13 423	-12 036	-10 271	-8 506	-6 778	-5 013	-3 286	-1 521	-124	-124	-124
Hradec Králové	-10 903	-9 516	-7 751	-5 986	-4 258	-2 493	-766	999	2 396	2 396	2 396
Jihlava	-10 183	-8 796	-7 031	-5 266	-3 538	-1 773	-46	1 719	3 116	3 116	3 116
Pardubice	-5 503	-4 116	-2 351	-586	1 142	2 907	4 634	6 399	7 796	7 796	7 796
České Budějovice	-4 783	-3 396	-1 631	134	1 862	3 627	5 354	7 119	8 516	8 516	8 516
Ostrava	-1 543	-156	1 609	3 374	5 102	6 867	8 594	10 359	11 756	11 756	11 756
Liberec	-823	564	2 329	4 094	5 822	7 587	9 314	11 079	12 476	12 476	12 476
Karlovy Vary	1 337	2 724	4 489	6 254	7 982	9 747	11 474	13 239	14 636	14 636	14 636
Ústí nad Labem	4 577	5 964	7 729	9 494	11 222	12 987	14 714	16 479	17 876	17 876	17 876
Celá ČR	-13 063	-11 676	-9 911	-8 146	-6 418	-4 653	-2 926	-1 161	236	236	236

Zdroj: Deloitte, vlastní zpracování

Roční rozpočet dlužníka (samostatná osoba bez vyživovací povinnosti) na úhradu celkových nákladů na bydlení

- Domácnosti spojené s bydlením, a to na dodávku vody a jiné služby související s bydlením (04.4); elektrická energie (04.5.1); teplo a teplá voda (04.5.5).
- Na základě takto stanovených výdajů zjišťujeme, že v ročním vyjádření se výdaje námi definované domácnosti na služby spojené s bydlením pohybují na úrovni 21.149 korun (1.762 Kč/měsíc).

Hrubá měsíční mzda	12200	13000	14000	15000	16000	17000	18000	19000	20000	21000	22000
Čistá měsíční mzda	10 469	11 015	11 710	12 405	13 085	13 780	14 460	15 155	15 850	19 295	22 740
Částka stanovená na bydlení	57 857	59 244	61 009	62 774	64 502	66 267	67 994	69 759	71 156	71 156	71 156
Praha	-85 332	-83 945	-82 180	-80 415	-78 687	-76 922	-75 195	-73 430	-72 033	-72 033	-72 033
Brno	-47 532	-46 145	-44 380	-42 615	-40 887	-39 122	-37 395	-35 630	-34 233	-34 233	-34 233
Olomouc	-46 452	-45 065	-43 300	-41 535	-39 807	-38 042	-36 315	-34 550	-33 153	-33 153	-33 153
Plzeň	-34 572	-33 185	-31 420	-29 655	-27 927	-26 162	-24 435	-22 670	-21 273	-21 273	-21 273
Zlín	-34 572	-33 185	-31 420	-29 655	-27 927	-26 162	-24 435	-22 670	-21 273	-21 273	-21 273
Hradec Králové	-32 052	-30 665	-28 900	-27 135	-25 407	-23 642	-21 915	-20 150	-18 753	-18 753	-18 753
Jihlava	-31 332	-29 945	-28 180	-26 415	-24 687	-22 922	-21 195	-19 430	-18 033	-18 033	-18 033
Pardubice	-26 652	-25 265	-23 500	-21 735	-20 007	-18 242	-16 515	-14 750	-13 353	-13 353	-13 353
České Budějovice	-25 932	-24 545	-22 780	-21 015	-19 287	-17 522	-15 795	-14 030	-12 633	-12 633	-12 633
Ostrava	-22 692	-21 305	-19 540	-17 775	-16 047	-14 282	-12 555	-10 790	-9 393	-9 393	-9 393
Liberec	-21 972	-20 585	-18 820	-17 055	-15 327	-13 562	-11 835	-10 070	-8 673	-8 673	-8 673
Karlovy Vary	-19 812	-18 425	-16 660	-14 895	-13 167	-11 402	-9 675	-7 910	-6 513	-6 513	-6 513
Ústí nad Labem	-16 572	-15 185	-13 420	-11 655	-9 927	-8 162	-6 435	-4 670	-3 273	-3 273	-3 273
Celá ČR	-34 212	-32 825	-31 060	-29 295	-27 567	-25 802	-24 075	-22 310	-20 913	-20 913	-20 913

Zdroj: Delloite, ČSÚ. Vlastní zpracování

Roční rozpočet dlužníka (samostatná osoba bez vyživovací povinnosti) na úhradu celkových nákladů na živobytí a bydlení

Hrubá měsíční mzda	12200	13000	14000	15000	16000	17000	18000	19000	20000	21000	22000
Čistá měsíční mzda	10 469	11 015	11 710	12 405	13 085	13 780	14 460	15 155	15 850	19 295	22 740
Disp. roční částka pro dlužníka	91 113	93 297	96 077	98 857	101 577	104 357	107 077	109 857	112 056	112 056	112 056
Praha	-86 350	-84 166	-81 386	-78 606	-75 886	-73 106	-70 386	-67 606	-65 407	-65 407	-65 407
Brno	-48 550	-46 366	-43 586	-40 806	-38 086	-35 306	-32 586	-29 806	-27 607	-27 607	-27 607
Olomouc	-47 470	-45 286	-42 506	-39 726	-37 006	-34 226	-31 506	-28 726	-26 527	-26 527	-26 527
Plzeň	-35 590	-33 406	-30 626	-27 846	-25 126	-22 346	-19 626	-16 846	-14 647	-14 647	-14 647
Zlín	-35 590	-33 406	-30 626	-27 846	-25 126	-22 346	-19 626	-16 846	-14 647	-14 647	-14 647
Hradec Králové	-33 070	-30 886	-28 106	-25 326	-22 606	-19 826	-17 106	-14 326	-12 127	-12 127	-12 127
Jihlava	-32 350	-30 166	-27 386	-24 606	-21 886	-19 106	-16 386	-13 606	-11 407	-11 407	-11 407
Pardubice	-27 670	-25 486	-22 706	-19 926	-17 206	-14 426	-11 706	-8 926	-6 727	-6 727	-6 727
České Budějovice	-26 950	-24 766	-21 986	-19 206	-16 486	-13 706	-10 986	-8 206	-6 007	-6 007	-6 007
Ostrava	-23 710	-21 526	-18 746	-15 966	-13 246	-10 466	-7 746	-4 966	-2 767	-2 767	-2 767
Liberec	-22 990	-20 806	-18 026	-15 246	-12 526	-9 746	-7 026	-4 246	-2 047	-2 047	-2 047
Karlovy Vary	-20 830	-18 646	-15 866	-13 086	-10 366	-7 586	-4 866	-2 086	113	113	113
Ústí nad Labem	-17 590	-15 406	-12 626	-9 846	-7 126	-4 346	-1 626	1 154	3 353	3 353	3 353
Celá ČR	-35 230	-33 046	-30 266	-27 486	-24 766	-21 986	-19 266	-16 486	-14 287	-14 287	-14 287

Zdroj: Deloitte, ČSÚ. Vlastní zpracování

ZÁVĚRY

Závěrečné připomínky

Komplikovanost / nečekané zvraty -> Obtížná predikce systému

- A priorní pocit nejistoty
- Destabilizující efekty (prohloubení dluhové pasti, ohrožení ztrátou bydlení)

Implikace pro systém podpory hledání zaměstnání -> Nutnost práce s domácností jako celkem

K diskuzi I.

Potřebnost navýšení nezabavitelné částky

- Navýšení vyživované částky
 - Ve vztahu k dávkovému systému (víc než minimální standarty)
 - Ve vztahu k nákladům na život
- Rozšíření osob, na které je možné ji aplikovat
- Zohlednění nákladů na bydlení / regionální výše nájmů
- Možnost navýšení příjmů (aby motivující částka byla skutečně motivující)

K diskuzi II.

Implikace pro systém insolvenčí

- Limity stejně jako u přednostních exekucí
- Výše příjmů potřebná pro splacení 30% dlužné části x neschopnost pokrýt náklady z nezabavitelné částky bez sociálních dávek

Otevření debaty o podpoře pracujících chudých

- Méně kontrolující/stigmatizující systém
- Podpora v rámci SSP (sociální příplatek)?

Děkujeme za pozornost

Dodatečné připomínky vítány na lucie.trlifajova@centrumspot.cz

Zpracováno Centrem pro společenské otázky – SPOT v rámci projektu Dobrá práce v obci v rámci Operačního programu Zaměstnanost, spolufinancováno Evropskou unií.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost